

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้โทรทัศน์นอกจากจะเป็นสื่อสารมวลชนแล้ว ยังเป็นอุปกรณ์การศึกษาอย่างหนึ่งที่มีคุณค่าช่วยในการศึกษาแก่นักเรียน และช่วยยกระดับความรู้แก่ประชาชน สมัยนี้เป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านการติดต่อสื่อสารนั้น โทรทัศน์สามารถเสนอสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความรู้แปลก ๆ และใหม่ ๆ ไปยังผู้ดูได้ทุกหนทุกแห่ง โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์การศึกษาที่ผู้เรียนต้องไขประสาทสัมผัสทั้งหูและตา จึงสามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจได้รวดเร็วและจดจำได้นาน นักการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของโทรทัศน์ จึงได้นำโทรทัศน์มาใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่งด้วย

การใช้โทรทัศน์ในการศึกษาเป็นวิธีการนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในวงการศึกษาอย่างหนึ่ง ในการประชุมจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๑๒ ที่สิงคโปร์นั้นที่ประชุมมีความเห็นว่าการจะแก้ปัญหาการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างจริงจังนั้นจำเป็นต้องมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม คำว่าอุปกรณ์การสอนมีได้หมายเฉพาะ "โสตทัศนวัสดุ" อย่างเดียวเท่านั้น หากหมายรวมถึงคำรับตำราและหนังสือต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์การศึกษาด้วย"^๑

โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์การศึกษาที่มีคุณค่าประเภทหนึ่งซึ่ง Edgar Dale^๒ ผู้เชี่ยวชาญทางโสตทัศนศึกษาผู้หนึ่งได้จัดโทรทัศน์ไว้ในอันดับที่ ๗ ของประสบการณ์รูปกรวย (Cone of Experience) เรียกว่าโทรทัศน์การศึกษา (Educational Television) หน้าที่สำคัญของโทรทัศน์ในการศึกษา

สุรัตน์ ศิลปอนันต์, "เทคโนโลยีและทำไมความคิดใหม่" วารสารสภาการศึกษา, (พฤศจิกายน ๒๕๑๒), หน้า ๘๖

^๒ Edgar Dale, Audio-Visual Method in Teaching (New York: Holt and Rinehart Company, Inc., 1954), p. 50.

นั้น C. Siepman^๓ ได้กล่าวว่า "โทรทัศน์จะต้องเสนอบทความที่ช่วยเหลือบทเรียนหลาย ๆ ด้าน โดยใช้โทรทัศน์เพิ่มเติมของวางในคานตาง ๆ ให้เต็มบริบูรณ์ ในปัจจุบันนี้มีการใช้โทรทัศน์ในการเรียนในห้องเรียน"

Franklin Dumham^๔ ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโทรทัศน์การศึกษา จะต้องมึลักษณะสำคัญอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. จะต้องเป็นแหล่งให้ความรู้
๒. เป็นแหล่งฝึกทักษะ
๓. จะต้องมีอิทธิพลต่อทัศนคติ

คุณสมบัติที่เด่นและสำคัญของโทรทัศน์^๕

๑. สามารถแสดงภาพให้เหมือนของจริงและประทับใจได้ เรียกร้องให้เกิดความเชื่อ ความสนใจ ความเลื่อมใส และสามารถชักจูงให้คลายความโค้งงายกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ
๒. ทำให้ผู้ชมเกิดความทรงจำติดตาได้นาน
๓. ภาพที่แสดงชักพาให้เด็กหรือแม่แต่ผู้ใหญ่เองเชื่อว่าเป็นจริง ทั้ง ๆ ที่อาจเสนอผิดเพี้ยนไปจากความจริงบ้างเล็กน้อย
๔. ภาพช่วยปลุกอารมณ์ขันของเด็กได้ง่าย และสร้างรอยประทับใจให้เด็กดีกว่าผู้ใหญ่

^๓C. Siepman, "The Role of Serious Broadcasting in Today World" Educational Research Bulletin, (March 1st, 1957), p. 65.

^๔Franklin Dumham, "What is being done in Education", Television in Education (Washington: Government printing Office, 1958), p. 1.

^๕เฉลิม สุทธิรักษ์, "ความสำคัญของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์", หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ (พระนคร: โรงพิมพ์กรมการสื่อสารทหาร, ๒๕๑๐),

๕. มีความรวดเร็วในการเสนอข่าวรองจากวิทยุ และชักจูงให้ผู้ฟังสนใจติดตามเนื้อหา รายละเอียดจากสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ ต่อไป
๖. ผู้ชมมีความรู้สึกสนุกเพลิดเพลินเหมือนมีส่วนร่วมกับรายการนั้น ๆ
๗. สามารถนำความรู้ ที่หา ไปถึงตัวผู้ดู ผู้ฟังที่อยู่ไกล ๆ ได้โดยตรง คั่นั้นจึงถึงจิตใจของคนชมได้
๘. สามารถส่งไปถึงมวลชนได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่ามวลชนจะอยู่ในแหล่งใดในโลก
๙. สามารถเข้าถึงประชาชนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกศาสนา และอาชีพเป็นแสน ๆ ล้าน ๆ คนในขณะเดียวกัน
๑๐. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นทางทำให้เกิดความคิดเห็นต่อประชาชาติ สู้ตายยอมก้อให้เกิดการกระทำซึ่ง เป็นปฏิกริยาจากความคิดเห็นหรือประชา มติของชุมชน

คุณค่าพิเศษของ โทรทัศน์ที่มีต่อการศึกษาและสังคม^๖

๑. เป็นสื่อที่นำข่าวสารต่าง ๆ ไปเสนอประชาชนได้ง่ายและประหยัด
๒. ได้รวมคุณค่าที่ดีที่สุดของวิทยุและภาพยนตร์ไว้ด้วยกัน
๓. ช่วยเอาชนะอุปสรรคในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลเป็นจำนวนมาก โดยให้ความคิดที่สำคัญ ช่วยสร้างทัศนคติ ให้ข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งสามารถจะให้ได้โดยการบรรยายหรือพาไปดูเหตุการณ์นั้น
๔. เป็นเครื่องมือที่ช่วยติดต่อบริเวณครูโทรทัศน์กับนักเรียนหรือผู้ ใหญ่ทั่วประเทศ หรือทั่วโลก
๕. เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยปรับปรุงสังคมและวัฒนธรรม

^๖ James W. Brown, Richard B. Lewis, and Fred F. Harcleroad, AV Instruction: Media and Methods (3rd ed.; New York: McGraw-Hill Book Company, 1969), pp. 295 - 297.

- ๖. เป็นเครื่องมือสื่อความรู้ไครวดเร็วทันใจ ให้เกิดความรู้สึกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นทันทีและเดี๋ยวนี้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาคือสื่อสาร
- ๗. ไครวมกับสื่อต่าง ๆ ที่จะนำเอาข่าวสารต่าง ๆ ที่ยากและมากมายมาสู่ชั้นเรียนสำหรับการศึกษาเป็นรายบุคคล โปรแกรมการสอนและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ของครู

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับโทรทัศน์การศึกษาทำให้เราทราบว่าโทรทัศน์มีคุณค่าในการนำมาใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษาดังนี้คือ^๗

- ๑. เป็นเครื่องจูงใจและเร้าใจทั้งนักเรียนและครู นอกจากฟังเสียงแล้วยังได้เห็นภาพอีกด้วย นับเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ใช้เปิดประตูความรู้
- ๒. สร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เป็นพลข่มองดี มีความรู้ความเข้าใจระหว่างบุคคลที่ต่างชั้นวรรณะ มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน
- ๓. สร้างทัศนทางสติปัญญา การพิจารณาแง่มุมความคิดหลาย ๆ ด้านที่มีความคิดเห็นต่าง ๆ กัน
- ๔. สาขิตขบวนการ สามารถแปรสภาพภายในกลไกให้เป็นภาพชัด เป็นเฉพาะจุดเป็นชั้น ๆ เพื่อการสาขิต เช่น เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ การทดลอง การทำงานเป็นชั้น ๆ
- ๕. นำความรู้และประสบการณ์มาให้ ความรู้และประสบการณ์บางอย่างยากแก่การหามาเอง แต่โทรทัศน์การศึกษาใช้ได้ เช่น นักเรียนที่อยู่ห่างไกลทะเลก็จะได้เห็นทะเลหรือการจับสัตว์น้ำทางทะเล เป็นต้น ทำให้เกิด Creative activities และ Critical Thinking

การจัดการเรื่องโทรทัศน์การศึกษาที่ทุกประเทศทำกันอยู่มีหลายวิธี แล้วแต่เจตนารมณ์และความต้องการของท้องถิ่น บางแห่งเขาจัดรายการโทรทัศน์ศึกษาตามหลักสูตรของห้องเรียนโดยตรง หรือที่เรา

^๗ ประพนธ์ แสงวณิช, "โทรทัศน์การศึกษา" วารสารอุปกรณ์การศึกษา, (พระนคร: โรงพิมพ์การช่างวุฒศึกษา, มกราคม - ธันวาคม ๒๕๐๖), หน้า ๘๘.

เรียกว่าโทรทัศน์โรงเรียน (Instructional Television หรือ I.T.V.) เช่นในประเทศ
อิตาลี ถ้าผู้ชมคิดตามรายการต่อไปตลอด อาจเรียนจนจบหลักสูตรการศึกษา ระดับมัธยมและได้รับประกาศ
นียบัตร บางแห่งจัดทำรายการโทรทัศน์ศึกษาเพื่อส่งเสริมการสอนของครู เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในวิชา
ต่าง ๆ คีซัน เพื่อส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรหรือเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน
เรียกโทรทัศน์ศึกษาแบบนี้ว่า Educational Television (E.T.V.) ประเทศต่าง ๆ ที่จัดราย
การโทรทัศน์แบบนี้ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และไทย ในประเทศไทย เทศบาลนครกรุงเทพฯ
เป็นผู้ดำเนินงานจัดทำโทรทัศน์ศึกษา

การจัดให้มีโทรทัศน์การศึกษาขึ้นนั้น แต่ละแห่งประสบปัญหาต่างกัน สำหรับเทศบาลนครกรุงเทพฯ
ปัญหาไม่เหมือนกับที่อื่น ๆ กล่าวคือเนื่องจากการขยายการศึกษาชั้นประถมศึกษาของไทยจาก ๔ ปีเพิ่ม
ขึ้นเป็น ๗ ปี ตามแผนการศึกษาชาติปี ๒๕๐๓ จำนวนนักเรียนที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจำนวนนักเรียนที่เพิ่มไม่ได้สัดส่วนสัมพันธ์กับจำนวน
ครูที่เพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้เทศบาลนครกรุงเทพฯยังได้รับโอนโรงเรียนต่าง ๆ ระดับประถมศึกษาจาก
กรมสามัญศึกษา เข้ามาสังกัดในกองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพฯ อีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นกองการ
ศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพฯ จึงได้นำโทรทัศน์มาใช้เป็นอุปกรณ์การสอน เพราะสามารถไปถึงนักเรียน
ได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน ช่วยครูทางโรงเรียนในด้านการสอนที่เรียนที่ยากแก่การอธิบายให้เด็ก
เข้าใจ และช่วยแก้ปัญหาการจัดหาอุปกรณ์การสอนได้หลาย การสอนในโรงเรียนทั้งในประเทศไทยและ
ต่างประเทศย่อมมีปัญหามากมาย เช่น วิธีการสอนที่ดี วิธีจัดหาและใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนทักษะ
ความรู้ความสามารถของครู โทรทัศน์การศึกษาจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

โครงการจัดโทรทัศน์ศึกษาของ เทศบาลนครกรุงเทพฯ

เนื่องจากการจัดการศึกษาชั้นประถมศึกษาของ เทศบาลนครกรุงเทพฯได้ขยายจากชั้น
ประโยคประถมตอนต้นจนถึงประโยคประถมศึกษาตอนปลาย โดยได้รับโอนโรงเรียนระดับประถมศึกษา
จากกรมสามัญมากขึ้นทุกปี ดังนั้นการจัดด้านประถมศึกษาจึงได้ขยายออกไปตั้งแต่อาคาร จำนวนครู
อุปกรณ์การสอน และจำนวนนักเรียนก็เพิ่มขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถที่จะรับ

เอาความรู้ใหม่มากขึ้น ในการนี้กองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพจึงได้วางโครงการจัดโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพขึ้น เรียกชื่อว่า "โครงการจัดรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพชั้นทดลอง" ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง ๔ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๗ โดยมีหลักการคือ

๑. เพื่อส่งเสริมและช่วยให้นักเรียนสนใจและเพลิดเพลินในการศึกษาเล่าเรียน
๒. เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์จากวิชาที่เล่าเรียนอย่างแท้จริง
๓. เพื่อส่งเสริมวิธีสอนของครูและการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น
๔. เพื่อขจัดปัญหาในชั้นอุปกรณ์การสอนบางอย่างซึ่งทางโรงเรียนจัดหาได้ยาก
๕. เพื่อให้ผู้ปกครองทางบ้านมีโอกาสติดตามรายการเล่าเรียนของบุตรและธิดาของตน
๖. เพื่อให้การใช้สื่อทัศนศึกษาในโรงเรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิชาที่จัดสอนได้จัดรายการสอนเฉพาะวิชาที่เห็นว่าเหมาะสมและตามความต้องการของโรงเรียน โดยเริ่มสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และศิลปศึกษาจน มาจนในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงได้จัดเพิ่มอีก ๒ วิชา แต่เป็นการทดลองเท่านั้น คือวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษา

สถานที่จัดรายการ จัดที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง ๔ เวลาที่จัดส่งรายการในระยะแรก ๆ จัดรายการสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๑ ชั่วโมง คือจันทร์ พุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. ถึง ๑๑.๐๐ น. ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้ขยายโครงการออกรายการครบทั้ง ๕ วัน ปัจจุบันนี้ได้มีรายการวิชา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ขี่รถคนตรี ทุก ๆ รายการยกเว้นขี่รถคนตรีจะออกรายการครั้งละ ๒๐ นาที สำหรับขี่รถคนตรีออกรายการครั้งละ ๑๕ นาที ออกรายการตั้งแต่จันทร์ ถึงศุกร์ เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๑.๐๐ น. โดยออกซำรายการละ ๒ ครั้ง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ มีเครื่องรับโทรทัศน์ทั้งหมดประมาณ ๒๓๐ เครื่อง ต่อโรงเรียนจำนวน ๑๐๓ โรงเรียน นอกจากนั้นยังมีโรงเรียนอีกหลายแห่งขอเช่ารวมใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาโดยขอหนังสือคู่มือการใช้มายังกองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพ

เนื่องจากการส่งรายการโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพต้องออกอากาศที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง ๔ โดยใช้เจ้าหน้าที่เทคนิคของสถานี ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนมากไม่เข้าใจเรื่องการศึกษามากนัก การส่งภาพคล้ายกับการส่งภาพรายการบันเทิง การผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาล

นครกรุง เทพต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย คือเจ้าหน้าที่ทางสถานีโทรทัศน์ ผู้เขียนสคริปต์ ครูที่ส่งมาจากโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อปรึกษาสิ่งที่จะนำออกรายการ ครูโทรทัศน์ ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษา นอกจากนี้ในด้านการใช้โทรทัศน์ตามโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครกรุง เทพยังมีปัญหาในเรื่องเครื่องรับโทรทัศน์ ตารางสอน วิธีการใช้ครู และสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการใช้โทรทัศน์ศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ หลายโรงเรียน และได้พบปัญหาหลายประการ เช่น เครื่องรับโทรทัศน์มีจำนวนไม่เพียงพอ เครื่องรับโทรทัศน์เสียแล้วไม่ไ้แก ตารางสอนของรายการโทรทัศน์กับชั้นเรียนไม่ตรงกัน ทำให้นักเรียนที่ดูรายการโทรทัศน์จะไม่ได้เรียนวิชาในตารางสอน บางครั้งสถานที่ดูโทรทัศน์อยู่ห่างจากห้องเรียน นักเรียนต้องเสียเวลาเดินไปดูและกลับมา ครูที่สอนในห้องเรียนไม่ได้มีการเตรียมนักเรียนก่อนดูรายการโทรทัศน์บ้าง หรือเมื่อนักเรียนดูรายการโทรทัศน์จบแล้วเริ่มทำการสอนวิชาใหม่ตามตารางสอนทันที ทำให้การใช้โทรทัศน์ศึกษาไม่มีผลเท่าที่ควรจะได้รับ ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรได้มีการศึกษาปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุง เทพ เพื่อจะได้ทราบว่ามีปัญหาการผลิตในด้านต่าง ๆ มีอะไรบ้าง และมีปัญหาการใช้โทรทัศน์ศึกษาของครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุง เทพมีอะไรบ้าง เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาไปช่วยปรับปรุงการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของครูและนักเรียน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง "ปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุง เทพ" (Problems in Producing and Utilizing the Bangkok Municipality Educational Television Programs) เพื่อจะได้ศึกษาปัญหาจากผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุง เทพ และปัญหาจากผู้ที่ใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครกรุง เทพ เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยและขอเสนอแนะต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการและการใช้รายการให้เหมาะสมตรงตามความต้องการ และเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนที่ใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของ เทศบาลนครกรุง เทพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้มี ความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษา
ของเทศบาลนครกรุงเทพ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อศึกษาปัญหาการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพในค่านวัสดุ และบุคคลากร
๒. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพจากครูนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑. เพื่อค้นหาปัญหาและวิเคราะห์การผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาจากบุคคลากรของกองการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้เขียนบท ครูโทรทัศน์ ผู้ดำเนินการประสานงานต่าง ๆ
๒. เพื่อค้นหาปัญหาการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาในค่านวัสดุ เช่น หลักสูตร อุปกรณ์ประกอบการสอนทางโทรทัศน์
๓. เพื่อค้นหาปัญหาและวิเคราะห์การใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของครูในเรื่อง เครื่องรับโทรทัศน์ บทเรียนในรายการโทรทัศน์ อุปกรณ์การสอนทางโทรทัศน์ ครูโทรทัศน์ เวลาของรายการโทรทัศน์ หนังสือคู่มือการสอน และวิธีการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนของครูในชั้นเรียน
๔. เพื่อค้นหาปัญหาและวิเคราะห์การใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของนักเรียนในเรื่อง บทเรียนในรายการโทรทัศน์ อุปกรณ์การสอนทางโทรทัศน์ ครูโทรทัศน์ เวลาของรายการโทรทัศน์ และวิธีการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนของครูในชั้นเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ
๒. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพเฉพาะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพที่ใช้โทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน จากโรงเรียนในสังกัดแขวง ๑๒ แขวง เป็นจำนวน ๒๔ โรงเรียน ได้แก่
 - ๑) โรงเรียนเทศบาลวัดพระเชตุพน
 - ๒) โรงเรียนเทศบาลวัดมหาธาตุ
 - ๓) โรงเรียนเทศบาลวัดอินทรวีหาร
 - ๔) โรงเรียนเทศบาลวัดพระพิเรนทร์
 - ๕) โรงเรียนเทศบาลวัดปฐมวนาราม
 - ๖) โรงเรียนเทศบาลสวนหลวง
 - ๗) โรงเรียนเทศบาลวัดจักรวรรดิ
 - ๘) โรงเรียนเทศบาลวัดแก้วแจ่มฟ้า
 - ๙) โรงเรียนเทศบาลสุโขทัย
 - ๑๐) โรงเรียนเทศบาลวัดจันทร์สโมสร
 - ๑๑) โรงเรียนเทศบาลวัดสร้อยทอง
 - ๑๒) โรงเรียนเทศบาลวัดทัศนารุณสุนทรภิการาม
 - ๑๓) โรงเรียนเทศบาลวิสุทธิศ
 - ๑๔) โรงเรียนเทศบาลวัดยานนาวา
 - ๑๕) โรงเรียนเทศบาลวัดลาดบัวขาว
 - ๑๖) โรงเรียนเทศบาลวัดราชสิงขร

- ๑๗) โรงเรียนเทศบาลวัดธาตุทอง
- ๑๘) โรงเรียนเทศบาลวัดสะพาน
- ๑๙) โรงเรียนเทศบาลวัดบางนาใน
- ๒๐) โรงเรียนเทศบาลบางจาก
- ๒๑) โรงเรียนเทศบาลวัดเทพศิลา
- ๒๒) โรงเรียนเทศบาลวัดปากมอ
- ๒๓) โรงเรียนเทศบาลวัดเทวสุนทร
- ๒๔) โรงเรียนเทศบาลสามเสนนอก

จำนวนประชากรแต่ละโรงเรียนแจกครูที่ใช้โทรทัศน์ประกอบการสอน ๖ ชุด นักเรียนประถม
ปลายที่ใช้โทรทัศน์ประกอบการเรียน ๒๔ ชุด รวมประชากรที่เป็นครูทั้งสิ้น ๑๔๔ คน และนักเรียน ๕๗๖
คน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจความมุ่งหมายของผู้วิจัย จึงขอให้คำจำกัดความบางคำที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้

โทรทัศน์ศึกษา หมายถึง โทรทัศน์ที่จัดรายการออกอากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน
และเพื่อประกอบการสอนของครูในชั้นเรียน รายการโทรทัศน์ศึกษาที่ทางเทศบาลนครกรุงเทพฯ จัดขึ้น
นั้นเพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตร แต่ละรายการมีข้อความระบุออกไว้แน่ชัดว่าผู้รับรายการเป็นนัก
เรียนระดับใด โทรทัศน์การศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ออกรายการสัปดาห์ละ ๕ วัน ตั้งแต่วันจันทร์
ถึงวันศุกร์ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง ๔

ผู้ผลิต สุจรรยา, คำบรรยายวิชา Educational Radio and Television
Production, ณ แผนกโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๓.

เทศบาลนครกรุงเทพ หมายถึงหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นหนึ่ง มีรูปแบบการบริหารงานแบบ คณะเทศมนตรีและสภาคณะเทศมนตรี เป็นผู้บริหารงานฝ่ายบริหาร พนักงานและเจ้าหน้าที่ประจำเป็น เครื่องมือ สภาเทศบาลทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารอีกชั้นหนึ่ง ขอแตกต่างจากเทศบาล อื่น ๆ ก็คือ อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

๑. ศึกษาจากเอกสาร หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
๒. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ
๓. ขอรายชื่อโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ จากแผนกโรงเรียนของกองการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ โดยเลือกสุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียน ๒๔ แห่ง จำนวน ประชากรของแต่ละโรงเรียนเป็นครู ๖ คน นักเรียน ๒๔ คน รวมประชากรที่เป็นครู ทั้งสิ้น ๑๔๔ คน และนักเรียนทั้งสิ้น ๕๗๖ คน
๔. สร้างแบบสอบถามเรื่อง "ปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาล นครกรุงเทพ"
๕. ทำการทดลองแบบสอบถามก่อนที่จะส่ง ไปยัง โรงเรียนดังกล่าว
๖. ส่งแบบสอบถามที่ไต่แก้ไขขอบกพร่องจากการทดสอบแล้วไปยังกลุ่มประชากร และเปิด โอกาสให้แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามอย่างเสรี
๗. ไปสังเกตและดูการสอนวิชาต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพ ที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง ๔ และโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพบางโรงเรียน
๘. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้มาคิดค่าสถิติหา Percentage Distribution หรือการยลละ และมีชนิดมีเลขคณิต แจกแจงเป็นตารางและ ทำการวิเคราะห์
๙. สรุปผลและเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้

๑. จะเป็นประโยชน์และแนวทางดำเนินงานของฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของ เทชบาล นครกรุง เทพ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษา
๒. จะเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุง เทพที่จะได้ทราบ ปัญหาขอปกครองในการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษา
๓. จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางให้ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของ เทศบาลนครกรุง เทพ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๔. จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุง เทพ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น